

Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post: postmottak@sd.dep.no

Deres ref.:
11/1732

Dok. nr.: 182037

Saksbehandler: Trude Molvik
tm@advokatforeningen.no

01.09.2014

Høringsbrev - Forslag til forskrift om krav til bruk av elektronisk betalingsenhet i motorvogner

1. Innledning

Vi viser til departementets høringsbrev av 13.6.2014 vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

I saker som angår advokaters rammevilkår vil imidlertid regelendringen også bli vurdert opp mot advokatbransjens interesser. Det vil i disse tilfellene bli opplyst at vi uttaler oss som en berørt bransjeorganisasjon og ikke som et uavhengig ekspertorgan. Årsaken til at vi sondrer mellom disse rollene er at vi ønsker å opprettholde og videreutvikle den troverdighet Advokatforeningen har som et uavhengig og upolitisk ekspertorgan i lovgivningsprosessen.

I den foreliggende sak uttaler Advokatforeningen seg som ekspertorgan. Saken er forelagt lovutvalget for samferdsel og sjø-, luft- og annen transportrett inklusive sjøforsikring. Lovutvalget består av Geir Gustavsson (leder), Henrik Hagberg, Mats Erik Sæther, Amund Bjøranger Tørum og Sindre Walderhaug.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. Merknader

§ 1 første ledd – Saklig virkeområde:

I forskriftsutkastets § 1 første ledd er det fastslått at elektronisk betalingsenhet skal utstyres i motorvogner med tillatt totalvekt over 3 500 kg og som er «registrert på foretak, stat, fylkeskommune eller kommune, *eller som på annen måte benyttes i næringsvirksomhet*». Ut fra sammenhengen med bestemmelsen for øvrig vil alternativet «*som på annen måte benyttes i næringsvirksomhet*» berøre motorvogner over 3 500 kg som ikke er registrert på foretak, stat, fylkeskommune eller kommune. Man kan anta at det for motorvogner som anvendes både i privat ferdsel og i næringsvirksomhet uten å være registrert på foretak, vil by på en viss tvil hvorvidt disse rammes av forskriftens virkeområde. I høringsnotatet er motorvogn registrert på privatperson, men som benyttes i næring i enkeltpersonforetak (som ikke er registreringspliktig) nevnt som et praktisk eksempel hvor påbudet vil få anvendelse selv om motorvognen ikke står registrert på foretak. Det er imidlertid ikke presisert hvorvidt alternativet er ment å omfatte andre tilfeller enn enkeltpersonforetak.

I vegdirektoratets høringsbrev av 15. mars 2012 ble lovforslaget avgrenset mot å gi påbud som retter seg mot kjøretøy som blir brukt til personlig formål, i det et slikt forslag vil ha konsekvenser for personvernet som ikke er tilstrekkelig utredet. Vi antar imidlertid at en ikke ubetydelig andel motorvogner over 3 500 kg blir brukt både i privat sammenheng og i kombinasjon med næringsvirksomhet. Av personvernretten følger det et prinsipp om at privatpersoner skal kunne ferdes fritt i samfunnet uten at ferdselen overvåkes eller kan spores i ettertid. Som Samferdselsdepartementet påpeker i kommentarene til lovforslaget forut for lovendringen i vegtrafikkloven (Prop.80 L (2012-13)), se kapittel 6.3, foreligger det på gjeldende tidspunkt ikke tilfredsstillende tekniske løsninger som gjør at privatpersoner kan reise fullt ut anonymt i bompengesystemene. Hensynet til personvernet tilsier dermed at pålegg om elektronisk betalingsenhet ikke bør gjelde for kjøretøy som er registrert på privatperson og som hovedsakelig blir brukt i privat ferdsel.

Vegdirektoratets uttalelse i høringsbrevet er fulgt opp i lovforslaget, hvor Samferdselsdepartementet uttaler at påbudet i forskriften i utgangspunktet skal rettes mot kjøretøy som blir brukt i næringsvirksomhet. Dette innebærer i utgangspunktet en avgrensning mot å gi pålegg om elektronisk betalingsenhet i kjøretøy som blir brukt i privat ferdsel, men det utelukkes ikke at også privateide kjøretøy kan bli omfattet av påbudet, og at formålet med forskriften ikke står i veien for dette. Advokatforeningen stiller seg kritisk til denne vurderingen og mener at forskriftens anvendelsesområde som grenser mot personvernretten bør utredes nærmere, eventuelt at alternativet «*som på annen måte benyttes i næringsvirksomhet*» tas ut av forskriftens § 1.

Dersom alternativet «*som på annen måte benyttes i næringsvirksomhet*» beholdes i forskriftens § 1, mener Advokatforeningen at forskriftens virkeområde bør presiseres og avgrenses ved at det inntas en definisjon av vilkåret «næringsvirksomhet», samt at sistnevnte alternativ begrenses til kun å omfatte motorvogner som hovedsakelig benyttes i næringsvirksomhet.

Av høringsnotatets pkt. 2.1 fremgår det at «Næringsvirksomhet er et begrep som blir brukt innenfor blant annet. skatte-, avgifts- og selskapslovgivningen, og departementet legger til grunn at det ikke er behov for en nærmere presisering». Selv om næringsvirksomhet er et etablert begrep innen skatte-, avgifts- og selskapslovgivningen, vil denne forskriften kunne berøre motorvogneiere som man ikke kan forvente at har kjennskap til begrepet «næringsvirksomhet» slik det er definert innen den nevnte lovgivningen. Således vil det etter Advokatforeningens syn være hensiktsmessig å innta skattelovgivningens definisjon av «næringsvirksomhet» i forskriften § 1.

Samlet sett synes disse endringene å være i samsvar med forskriftens formål slik det er uttalt i høringsnotatets pkt. 1.

Advokatforeningen foreslår etter dette følgende omformulering av § 1 første ledd:

«Motorvogner med tillatt totalvekt over 3 500 kg som er registrert på foretak, stat, fylkeskommune eller kommune, skal ved all kjøring på offentlig vei være utstyrt med elektronisk betalingsenhet.»

Alternativt følgende omformulering av § 1 første ledd samt tilføyelse av et nytt annet ledd:

«Motorvogner med tillatt totalvekt over 3 500 kg som er registrert på foretak, stat, fylkeskommune eller kommune, eller som på annen måte hovedsakelig benyttes i næringsvirksomhet, skal ved all kjøring på offentlig vei være utstyrt med elektronisk betalingsenhet.

Med næringsvirksomhet menes en vedvarende virksomhet som er egnet til å gi nettoinntekt.»

Vennlig hilsen

Erik Keiserud
leder

Merete Smith
generalsekretær

